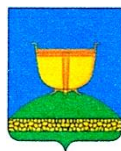

**СОВЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

РЕШЕНИЕ
13 декабрь, 2023 ел

КАРАР
№ 362

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы
Айбаш авыл жирлегенең Жирдән файдалану һәм
төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы беренче өлешенә 20 пункты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1, 33 статьялары, Биектау муниципаль районы Айбаш авыл жирлегендә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проекты буенча гавами тыңлауларның 2023 елның 02 декабрэндәге беркетмәсе, Биектау муниципаль районы Айбаш авыл жирлегендә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проекты буенча гавами тыңлауларның нәтижэләре турында 2023 елның 02 декабрэндәге бәяләмәсе нигезендә, Биектау муниципального районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Биектау муниципаль районы Советының 2021 елның 28 июнендәге 82 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә кушымта нигезендә үзгәрешләр кертүгә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru>, һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкергәннән) соң үз көченә керә.

Совет рәисе,
муниципаль район Башлыгы

Р.Ф.Хисаметдинов

**«ГК-ГРУПП»
ЖАВАПЛЫЛЫГЫ
ЧИКЛЭНГЭН
ЖЭМГЫЯТЬ**

КАДАСТРОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

*РФ, Татарстан Республикасы
420095, Казан ш., Восстание ур., 80а й.,
1001/2 бүлмә
Тел. +7(917)231-59-81
ИНН/КПП 1659199710/165801001
ОГРН1191690048615*

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«АЙБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ**

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1 Том

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ҺӘМ
АҢА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ**

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДЭЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре документлары составына керә:

Кереш

1. Түбәндәге составта текст өлеше:

- 1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелешен регламентлары.

2. Түбәндәге составта график өлеш:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ	4
I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ	5
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр	5
1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләре, билгеләнеше составы ...	5
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркемгә мөмкин булуы	6
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренең үз көченә керүе	6
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык	6
II. БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр	6
5 статья. Жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре	6
6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе	7
7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга карый торган гомуми нигезләмәләр	8
8 статья. Территориаль зоналар	9
9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану	10
III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	11
10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе	11
11 статья. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү тәртибе	12
12 статья. Капитал төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, рөхсәт бирү тәртибе	14
IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр	15
13 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр	15
14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре.....	16
V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр	18
15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр	18
16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре	18
17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар	19
18 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар	20
VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр.....	20
19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе	20
VII БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр	24
20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрына кертү	24

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, 2001 елның 25 октябрәндәге 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Жир кодексы, 2006 елның 04 декабрәндәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Урман кодексы, 2006 елның 03 июнәндәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Су кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидәрәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң «Шәһәр төзелешә эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» 2020 елның 13 мартындагы 279 номерлы карары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелешә эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидәрә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегә Уставы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегә Уставы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Айбаш авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Айбаш авыл жирлеге территориясендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибә турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2017 елның 18 апреләндәге 76 номерлы карары, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибә турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 28 мартындагы 209 номерлы карары нигезендә «ГК-ГРУПП» ЖЧЖ тарафыннан эшләнгән шәһәр төзелешә зоналаштыру документы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Биектау муниципаль районы һәм «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегә норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелешә үсешенәң төп юнәлешләрен билгели торган башка документларның нигезләмәләре исәпкә алына.

Әлегә Кагыйдәләр гамәлдәгә законнар, жирле үзидәрә органнарының муниципаль хокукый актлары нигезендә территориаль зоналарны, шәһәр төзелешә регламентларын, әлегә Кагыйдәләрне куллану тәртибән һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибән билгели, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегә территориясен муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренәң хокукларын һәм законлы мәнфәгәтләрен тәмин итү өчен шартлар тудыру максатында, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегә бирү юлы белән рациональ файдалану шартларын тудыралар.

I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләмәләре, билгеләнеше һәм составы

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнде:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренә хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнче билгеләнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрәдәге 184-ФЗ номерлы «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

«Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары.

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

- 1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеш:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориадән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар цикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен көйләүче яисә контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарына һәркем файдалана алырлык була.

2. Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

- әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

- территорияль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләрне урнаштыру;

- муниципаль район территориясендә жирдән файдалану һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

- физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзәмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын биру. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорату буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләренә бәясә Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үз көченә керү

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерәлгән) мизгелдән үз көченә керә.

Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә эшли.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык

Әлеге Кагыйдәләренә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр.

5 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы, «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә Уставы, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарәсенә вәкилләклә органы (алга таба – жирлек Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль берәмлекләр башлығы алып баруга кертәлгән, шулай ук Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә Уставы, жирлек Советы карарлары белән жирлек Башлығы компетенциясенә кертәлгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.

3. Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органының (алга таба - жирлек Башкарма комитетының) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

- жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегә мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар яисә жәмәгать фикер алышулары оештыру һәм үткәрү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекне территориаль планлаштыру документларын, жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын, жирлек территориясенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, башка шәһәр төзелеше документларын раслау;

- федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм башка норматив хокукый актларында каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

4. Биектау муниципаль районы жирле үзидарәсенә вәкиллеке органы (алга таба - муниципаль район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Биектау муниципаль районының жирле үзидарәсе башкарма органының (алга таба - муниципаль район Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- районны территориаль планлаштыру документлары, районның башка шәһәр төзелеше документлары проектларын эшли һәм аны раслауга район Советына кертә һәм аларны гамәлгә ашыруны тәмин итә;

- район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системаларын алып баруны, муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алуны гамәлгә ашыра;

- район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны тәмин итә, федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында шартнамә төзү хокукына ачык аукцион үткәрә.

6. Элеге статьяда закон яисә килешү нигезендә күрсәтелгән жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре шәһәр төзелеше эшчәнлегә, муниципаль милек, жир ресурслары белән идарә итү мәсьәләләрен хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы муниципаль районның жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин, күрсәтелгән вәкаләтләр нәкъ шулай ук муниципаль районның жирле үзидарә органнарынан жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләр, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләүне оештыру, Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатында төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген элеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- элеге Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру;

- Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданнарның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

- Кагыйдәләр проекты, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында мәсьәләләр, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты житәкчесенә жиберү;

- Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмэгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне тормышка ашыру өчен тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга караган гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы “Айбаш авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре бунча әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

- аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

- аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогын билгеләмичә генә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалану кеше торышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектары өчен куркыныч булган очрактар керми.

4. Жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектарынан, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган очракта, кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектары өчен куркыныч янаган очрактардан тыш, аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 36 статьясындагы 8 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектары реконструкцияләү мондый объектарны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү яисә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин

8 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен эзерләгәндә, территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

1) жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

2) жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 18 статьясындагы 6 өлешендә билгеләнгән очрактан тыш), шәһәр округының генераль планы, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш функциональ зоналарын һәм параметрларын;

3) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән территориаль зоналарын;

4) барлыкка килгән территорияне планлаштыруны һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;

5) төрле категориядәге жирләрнең чикләренә планлаштырылган үзгәрешләрен;

6) аралаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектарына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

7) федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгеләр буйлап билгеләнә ала:

- капма-каршы юнөлешләрнең транспорт агымнарын аерып торучы магистральләр, урамнар, машина юллары линияләре;
- кызыл сызыклар;
- жир кишәрлекләре чикләре;
- муниципаль берәмлек чикләрендә торак пунктлары чикләре;
- муниципаль берәмлекләр чикләре, шул исәптән федераль әһәмияттәге Мәскәү, Санкт-Петербург һәм Севастополь шәһәрләренең шәһәр эчендәге территорияләре чикләре;
- табигать объектларының табигый чикләре;
- башка чикләр.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләр белән һәр территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;
- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;
- муниципаль берәмлекләренә территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;
- территориаль зоналар төрләрен;
- мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча сакланучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;
- жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр;
- территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенә максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре

чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;
- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары куелган;
- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

- урман фонды жирләре;
- өслек сулары белән капланган жирләр;
- запас жирләр;
- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлар жирләреннән тыш);
- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;
- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләр яки жир кишәрлекләрен, махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) тиешле урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмә, махсус сакланучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртүе турында нигезләмәләр

10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Бердәм дөүләт күчәмсез мөлкәт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зонага билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре кулланылган шартта, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

- хокук иясе, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген аерым территориаль зонага (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, әгәр тиешле территориаль зона турында белешмәләр Бердәм дөүләт күчәмсез мөлкәт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

- хокук иясе муниципаль район Башкарма комитетына мәгълүмат үзара хезмәттәшлеге тәртибендә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында

белешмэлэр жибэрү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән башка төргә кагылышлы рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләренң 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү ШтК 39 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла. Физик яисә юридик зат жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә йә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга судта шикаять бирергә хокукы.

7. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү рөхсәт ителми.

11 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт бирелүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында муниципаль хезмәтләр күрсәтү буенча муниципаль район Башкарма комитетының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә гариза жибәрә. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гариза "Электрон имза турында" 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - электрон имза белән имзаланган электрон документ) таләпләре нигезендә электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар шундый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлауларны оештыручы әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләреннән хокук ияләренә, аңа карата әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән уртақ чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә, һәм аңа карата әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар үткәрү турында хәбәрләр жибәрә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре хакында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

7. Әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясының 6 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесенә мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (муниципаль берәмлекнең рәсми сайты булганда) урнаштырылырга тиеш.

8. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

9. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төре Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә Шәһәр төзелеш регламентына кертелгән очракта, шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, мондый затка файдалануның рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

9.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактан тыш.

10. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

12 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларынан читкә тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләмнәре шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кимрәк яисә төзелеш алып бару өчен конфигурацияләре, инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары уңайсыз булган булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Әгәр мондый тайпылыш капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләү иң чик параметрларыннан читкә тайпылу өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаган бер яисә берничә чик параметрга бер мәртәбә үзгәртү өчен кирәк булса.

2. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның иң чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чишелешләренә таләпләр өлешендә капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылу рөхсәт ителми.

3. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт алу белән кызыксынучы зат Комиссиягә муниципаль хезмәтләр күрсәтү буенча муниципаль район башкарма комитетының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә мондый гариза жиберә.

Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнә һәм, әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясының 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән жиде көн эчендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесе рөхсәт бирү турында, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

6.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимәргәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган Татарстан

Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарэ органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дэгъваларны канэгатылөндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактардан тыш.

7. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рөхсәт яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарға суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирүгә юл куелмый.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын жирле үзидарэ органнары тарафыннан эзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Капиталъ төзелеш объекттын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрактарда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмиятгәге капиталъ төзелеш объекттын урнаштыруға бәйлә рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяждар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

- кызыл линияләрне урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очракта, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк;

- капиталъ төзелеш объекттын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырыла (мондый капиталъ төзелеш объекттын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый капиталъ төзелеш объекттын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линия объекттын төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объекттын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла торган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан линия объекттын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрактар билгеләнергә мөмкин;

- линия объекты булмаган капиталъ төзелеш объекттын махсус сакланылучы табигать территориясә чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә аның эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле булган капиталъ төзелеш объекттын урнаштыру планлаштырыла

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

- «Күпфатирлы йортларны һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын өлешле төзүдә катнашу турында һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 2004 елның 30 декабрәндәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төзелеш объектларын төзү планлаштырыла».

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналарның һәм (яисә) муниципаль районнары территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (яисә) территорияләрне территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ

зоналарга, аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары, Биектау муниципаль районы Уставы, «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә уставы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

5. Бакчачылык яисә яшелчәчелек территориясен планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре «Гражданның тарафыннан үз ихтияжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2017 елның 29 июлендәге 217-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә.

14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру проекты;
- территорияне межаллау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү планировка структурасы элементларын аерып чыгару, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне межаллау проектын эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территориаль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм (яисә) төзелеш алып бару кагыйдәләренә, жирлеккә, шәһәр округының генераль планы нигезендә функциональ зонаның, аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган территориянең генераль планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне межаллау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

- 1) төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү;
- 2) чикләрендә яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату, шулай ук территорияне чикләрендә урнашкан жир кишәрлегенә барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару каралмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә генә китерә торган шартта.

5. Территорияне межаллау проекты расланарга тиешле төп өлештән һәм әлегә проектны нигезләү материалларыннан гыйбарәт.

6. Территорияне межаллау проектларын эзерләү, территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженерлык эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне межаллау проектын эзерләү максатларында әлегә территорияне планлаштыру проектын эзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен аларны үтәү көненнән алып биштән артык булмаган ел дәвамында файдалану рөхсәт ителә.

7. Территорияне межаллау проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлөп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, Кагыйдәләр жыентыклары нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне межаллау проектын эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлегә схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру

схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү каралган территориянең кадастр планында жир кишәрлекләре чикләренә урнашу урыны шушы территорияне межалау проектында күрсәтелгән жир кишәрлекләре чикләренә урнашу урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата эзерләнгән территорияне межалау проектында Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементлары яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне межалау проектын аерым документ рәвешендә эзерләгәндә, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, моңа территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле территорияне межалау проектын эзерләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару очрагы керми, мондый билгеләмәләр, кызыл сызыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән.

11. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар кешенең уңайлы тормыш шартларына хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлегә Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары;

- Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

- капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе Биектау муниципаль районы халкына, Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә муниципаль берәмлегенә халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итүгә башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертеп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгать фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Кагыйдәләр проектын эзерләү Комиссиясе тарафыннан жирле администрация Башлыгы карары нигезендә уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар дәвамлылығы мондый проект басылып чыккан көннән алып бер айдан артык булмаган вакыт тәшкил итә.

3. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла.

4. Кагыйдәләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук әлегә Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2 өлешенә 3-6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә күрсәтелгән ярашмауларны бетерү очрагында, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең элек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә бер мәртәбә үзгәртелгән очракта һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән бер яки берничә чик параметры ун проценттан артык булмаганча бер мәртәбә үзгәртелгәндә, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проектны эзерләү хакында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлегә статьяның 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсен эзерләү таләп ителми.

17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлегә Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты жәмәгать фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда фикер алышынырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия һәм жирлек Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычы янаган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге затларга шартлы рөхсәт ителгән төргә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

- элеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләре хокук ияләренә;
- элеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән уртақ чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә;
- элеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көнөнән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек Уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларны оештыру һәм үткөрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне алу белән кызыксынган физик яки юридик зат күтәрә.

7. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздырганнан соң кертелгән булса, мондый затка файдалануның рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

18 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы һәм элеге Кагыйдәләренң 12 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнә һәм жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәт алу белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Элеге Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 32 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренң жирлекнең генераль планы һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм

(яисә) территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәҗбүри булган Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләү очраklarын бөтерү турында күрсәтмә керүе;

2) территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

3) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренен урнашу урыны турындагы бөлешмәләренен күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренен урнашу урынын тасвирлауга туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан, Бердәм дәүләт реестрындагы күчәмсез мөлкәтнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчәмсез мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләре федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренен туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителү

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклау.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жиберелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очраklarда;

2) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очраklarда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очраklarда Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очраklarда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4.1) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннары табылган очраklarда «Айбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенен жирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренен һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренен хокуклары һәм законлы мәнфәгатләре гәмәлгә ашырылмаган очраklarда;

6) территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат тарафыннан;

7) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенен югары башкарма органы, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан, Татарстан Республикасы билгеләгән һәм Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башлығы тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү

турында карарны тээмин итүче юридик зат тарафыннан, яисэ территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамэлгэ ашыру максатларында аның белән территорияне комплекслы үстерү турында шартнамэ төзелгән зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә жирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлеге тээмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы вәкаләтле затка Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә күрсәтелгән объектларны урнаштыру максатында үзгәрешләр кертү турындагы таләпне юллы.

3.2. Әлеге Кагыйдэләрнең 19 статьясындагы 3.1 өлешендә каралган очракта, вәкаләтле зат әлеге Кагыйдэләрнең 19 статьясындагы 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертүне тээмин итә.

3.3. Әлеге Кагыйдэләрнең 19 статьясындагы 2 өлешендәге 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очрактарда жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмичә конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, һәм (яисә) капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр ун проценттан артмаган күләмдә үзгәртелгән очракта, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жирдән файдалану кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге Кагыйдэләрнең 19 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссиянең бәяләмәсен эзерләү таләп ителми;

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамэлгэ ашыру максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелгә тиеш.

3.5. Муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклауга бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү мондый урыннар ачыкланган көннән алып алты ай дәвамында гамэлгэ ашырыла, шул ук вакытта жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу хакында тәкъдимнәр кертелгән булырга тиеш, һәм бу бәяләмәне Башкарма комитет житәкчесенә жиберә.

4.1. Әлеге кагыйдэләрне аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесе, Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәреш кертү турында проектны эзерләү хакында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мөрәжәгать итүчеләргә мондый карарның күчermәсен жиберә.

5.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан гамэлгэ ашырыла торган очракта, жирле үзидарәнең вәкиллеке органына жиберелгән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турындагы

проект күрсәтелгән орган утырышында якындагы утырышта уздырылган көннән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

6. Муниципаль район Башлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә кергәннән соң Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә вәкаләтле зат судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органыннан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының « Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенен башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көчкә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактан тыш.

8. Әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, территорияләре чикләрен билгеләүгә вәкаләтле федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимиятенен башкарма органы яисә жирле үзидарә органы вәкаләтле затка жирләрдән файдалану һәм территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү турындагы таләпне жиберә.

9. Әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 8 өлешендә каралган таләп кергән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның гамәлдә булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында йә әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләрен ачыкланган көннән алып, вәкаләтле зат, мондый таләп нигезендә аларны төгәлләштерү юлы белән, жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шулу вакытта әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен чагылдыру, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 9 өлешендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен төгәлләштерү чоры әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 8 өлешендә каралган таләп кергән көннән алып, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләрен билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге Кагыйдәләрнең 19 статьясындагы 2

өлешендөге 3 - 5 пунктларында каралган нигезлэмэлэр ачыкланган көннөн алып алты айдан артмаска тиеш.

VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәлэләрен жайга салу турында нигезлэмэлэр

20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турында күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына белешмэлэр кертү кагыйдэләре "Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында" 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьясы нигезлэмэләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдэлэр белән чикләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып билгеләнгән территориаль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмэләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдә хаталар исәпкә алынмый.

**«ГК-ГРУПП»
ЖАВАПЛЫЛЫГЫ
ЧИКЛЭНГЭН
ЖЭМГЫЯТЬ**

КАДАСТРОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

РФ, Татарстан Республикасы
420095, Казан ш., Восстание ур., 80а й.,
1001/2 бүлмә
Тел.+7(917)231-59-81
ИНН/КПП 1659199710/165801001
ОГРН1191690048615

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«АЙБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ**

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2 том

**ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ**

2023

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре документлары составына керә:

1. Түбәндәге составта текст өлеше:

- 1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелешен регламентлары.

2. Түбәндәге составта график өлеш:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

II БҮЛӨК. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ	4
VIII БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру карталары	4
21 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру карталары. Территориаль зоналар	4
22 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру карталары. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар	7
23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр	7
III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	8
IX БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшө регламентлары	8
24 статья. Шәһәр төзөлөшө регламенты составы	8
25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзөлөшө регламентлары	11
25.1. Универсаль торак зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж-У)	11
25.2. Универсаль ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзөлөшө регламенты (ОД-У)	17
25.3. Селитеб территориясеннән читтә урнашкан киң профильле сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (П-1)	21
25.4. Селитеб территориясә чикләрендә урнашкан сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (П-2)	26
25.5. Жирләү урыннары зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (С-1)	30
25.6. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (СХ2)	33
26 статья. Шәһәр төзөлөшө регламентлары билгеләнми торган жирләр	33
X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзөлөш объектларыннан файдалануны чикләүләр	33
27 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзөлөш объектларыннан файдалануны чикләүләр	33
27.1. Гомуми нигезләмәләр	33
27.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын саклауның санитар зоналары	35
27.3. Суүткәргечләрнең санитар-яклау полосасы	36
27.4. Су саклау зоналары, өскә су объектларының яр буге яклау полосалары	37
27.5. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары	39
27.6. Газүткәргечләрнең һәм газ белән тәэмин итү системаларының сак зоналары	40
27.7. Предприятиеләр, корымалар һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары	41
27.8. Бүлү газүткәргеченең минималь ераклыктары саклау зоналары һәм зоналары	42
27.9. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буге полосалары	43
28 статья. Махсус саклана торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзөлөш объектларыннан файдалануны чикләү	44
29 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзөлөш объектларыннан файдалануны чикләү	45
XI БҮЛӨК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен территориаль мөмкин булган максималь күләменең исәп-хисап күрсәткечләре	45

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре сурәтләнгән - территориаль зона төре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 8 статьясындагы 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналарның һәр төре өчен шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә, ул бер төрнең билгеләнгән барлык территориаль зоналарына карата гамәлдә була.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территориаль зона төре индексы	Территориаль зона төре исеме
Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У)
ОД-У	Универсаль ижтимагый-эшлекле зона (ОД-У)
П-1	Селитеб территориясеннән читтә урнашкан киң профильле сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зонасы (П-1)
П-2	Селитеб территориясе чикләрендә урнашкан сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зонасы (П-2)
С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1)
СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2)

Әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исеме яисә индексин билгеләү өчен куллану бертөрле мәгънәгә ия.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона исеме түгәрәк жәяләр эчендә төзелгән территориаль зона төре индексин һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз эченә алган территориаль зона төре исемнән тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренең индексина туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелешен регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территориаль зона исеме	Зона урнашкан урын
1-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №1-1	Айбаш ав.
1-2	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №1-2	Айбаш ав.
1-1	ОД-У	Универсальная общественно-деловая зона (ОД-У) №1-1	Айбаш ав.
1-2	ОД-У	Универсальная общественно-деловая зона (ОД-У) №1-2	Айбаш ав.
1-3	ОД-У	Универсальная общественно-деловая зона (ОД-У) №1-3	Айбаш ав.
1-1	П-2	Селитеб территориясе чикләрендә урнашкан сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зонасы (П-2) №1-1	Айбаш ав.

1-1	С-1	Күмү урыннары зонасы (С-1) №1-1	Айбаш ав.
2-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №2-1	Апсабаш ав.
3-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №3-1	Олы Көөк ав.
3-1	ОД-У	Универсальная общественно-деловая зона (ОД-У) №3-1	Олы Көөк ав.
3-2	ОД-У	Универсальная общественно-деловая зона (ОД-У) №3-2	Олы Көөк ав.
4-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №4-1	Каракул ав.
5-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №5-1	Кодаш ав.
6-1	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №6-1	Яңавыл ав.
6-2	Ж-У	Универсаль торак зона (Ж-У) №6-2	Яңавыл ав.
0-1	П-1	Селитеб территориясеннен читгә урнашкан киң профильле сәнэгать һәм коммуналь предприятиеләр зонасы (П-1) №0-1	Айбаш аж
0-1	СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2) №0-1	Айбаш аж
0-2	СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2) №0-2	Айбаш аж
0-3	СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2) №0-3	Айбаш аж
0-4	СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2) №0-4	Айбаш аж
0-5	СХ-2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ-2) №0-5	Айбаш аж
0-1	С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1) №0-1	Айбаш аж
0-2	С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1) №0-2	Айбаш аж
0-3	С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1) №0-3	Айбаш аж
0-4	С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1) №0-4	Айбаш аж
0-5	С-1	Жирләү урыннары зонасы (С-1) №0-5	Айбаш аж

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертигез әһәмиятле.

4. Мәжбүри тәртиптә чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

Индексы	Исеме
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территорияль зоналар булып тормый, әлеге жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр әзерләнгән һәм күчәтсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

5. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр билгеләнә, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта. Мондый территорияләрнең чикләре бер яисә берничә территорияль зона чикләрендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территория Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмаган.

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырыла, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

2. Әлеге Томның 27 статьясының 27.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленәләр: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырылган, ориентир.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентир зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның яқынча чикләре жирлекнең генераль планы нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълүмати-белешмә характерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре хокук ияләре мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләренң гамәлдә булуын суд тәртибендә дөгъваларга хокуклы.

3. Характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә туры килми торган, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштырылган яисә урнаштыру планлаштырыла торган чикләрдә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы, Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында әлеге чикләренң характерлы нокталарының координаталары исемлеге булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр тора.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын эзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проектың эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рәвешендә бирелгән:

1) Дәүләт теркәве, кадастр, һәм картография федераль хезмәтенең 2022 елның 26 июлендәге П/0292 номерлы боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус саклана торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре урнашу урынының график тасвирламасы формасын, торак пунктлар, территориаль зоналар урынының текстлы тасвирламасы формасын, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус саклана торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның характерлы нокталары координаталарын билгеләүнең төгәллегенә, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус саклана торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре турында белешмәләренә үз эченә алган электрон документ форматына таләпләрне билгеләү турында» нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең территориаль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ;

2) территориаль зоналар чикләре турында белешмәләренә Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына кергү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рәвешендә.

III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары

24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренәң хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренәң бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

3) генераль план белән билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларны планлаштырылган үстерүнең характеристикаларын;

4) территориаль зоналар төрләрен;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренәң) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә.

5. Тарихи торақ пунктлар, истәлекле урыннар, дөвалау-сәламәтләндрү жирләре һәм курортлар, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләре, жир өсте сулары белән капланган жирләр, запас жирләр, аеруча саклана торган табигый территорияләр (дөвалау-сәламәтләндрү жирләре һәм курортлардан тыш), авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре, махсус икътисади зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

7. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр;

4) территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган территориаль зона чикләрендә шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән очракта, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәпләнгән күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль керү мөмкинлегенәң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәпләнгән күрсәткечләре.

8. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрен билгеләү шәһәр төзелеш регламенты билгеләнгән һәр территорияль зонага карата мәжбүри булып тора.

9. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануға карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән ярдәмче төрне төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрөн башка төр файдалануға үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеш регламентына ярашлы рәвештә башкарыла.

11. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан хокук ияләре тарафыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре өстәмә рөхсәтсез һәм килешмичә мөстәкыйль сайлана.

12. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануға рөхсәт бирү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясына ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

13. Шәһәр төзелеш регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир участкаларыннан һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрөн мондый куллануның башка төрөнә үзгәртү турында карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

14. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 10.11.2020 № П/0412 “Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында” (алга таба - Классификатор) боерыгы белән билгеләнә. Күрсәтелгән классификатор рөхсәт ителгән файдалану төрләре атамаларын, аларның кодларын (санлы билгеләре) һәм жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөн тасвирлауны үз эченә ала. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң текстлы исеме һәм аның коды (санлы билгеләнеше) бертөрле мәгънәгә ия.

15. Билгеләнә торган жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары исемлеге:

1) жир кишәрлегенәң минималь һәм максималь мәйданы (кв. метр) – квадрат метрлардагы саннар рәвешендә билгеләнә торган жир кишәрлегенәң иң чик күләмнәре;

2) жир кишәрлегенәң алгы чигенәң минималь киңлегә (метр) – жир кишәрлегенәң алгы чиге дигәндә, катнаш яисә үзенәң зуррак өлеш белән урамга, юлларга, квартал эчендәгә жәяүлеләр юлларына һәм гавами файдаланудагы территорияләргә чыга торган жир кишәрлегенәң чиге аңлашыла торган, метрларда санлы күрсәткечләр рәвешендә билгеләнгән жир кишәрлегенәң иң чик күләме. Жир кишәрлегенәң берничә алгы чиге булырга мөмкин. Гамәлдәгә төзелешнең эчендә урнашкан жир кишәрлегенәң алгы чикләре булмаска мөмкин. Алгы булмаган жир кишәрлегә чикләре башка төрле булалар;

3) жир кишәрлегә чикләрендә төзелеш алып баруның максималь проценты (процент) – төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенәң тулаем мәйданы белән яссылык корымалары, болдырлар, приямкалар биләгән мәйданнарны һәм жир кишәрлегә өслегә биләмәсендәгә капитал төзелеш объектлары өлешләрен исәпкә алмыйча, бөтен жир кишәрлегә мәйданы мөнәсәбәте буларак билгеләнә торган рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметры;

4) жир өстендәгә катларның максималь саны (кат), монда жир өстендәгә кат дигәндә, мансардлы катны да кертеп, идән билгесе белән жирнең иң түбән планлаштыру билгесеннән түбән булмаган кат аңлашыла;

5) биналарның, төзелешләренәң, корымаларның максималь биеклегә (метр) – метрларда санлы кыйммәт рәвешендә билгеләнә торган, жирнең иң түбән планлаштыру билгесеннән бинаның, төзелешнең, корыманың (түбә парапеты, кәрниз, түбә аты, фронтонның өске өлеш, гөмбәз, шпиль,

манара; өске бинаның, төзелешнең, корылманың конструктив элементлары түбәгә чыгу һәм техник жиһазлар урнаштыру өчен өстәмә корылмалар, лифт шахталары булырга мөмкин) иң югары конструктив элементының, шул ук вакытта түбәдәге антенналар, яшен кайтаргычлар, вентиляция жиһазлары һәм башка электротехник һәм инженерлык жайланмалары бинаның, төзелешнең, корылманың биеклеген билгеләгәндә исәпкә алынмый, өске билгесенә кадәр үлчәнә торган вертикаль буенча ара буларак билгеләнә торган капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметры,

б) капитал төзелеш объектынның жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләре (алгы чик һәм башкалар) (метр) – жир кишәрлеге чиге белән капитал төзелеш объектынның тышкы стенасы арасындагы ара, шулай ук башка конструктив элементлар (шул исәптән жир кишәрлеге өслегендә булган болдыр, приямкалардан һәм капитал төзелеш объектларының өлешләреннән тыш) һәм аларның жир өслегендә планировка тамгасы дәрәжәсендә булган ара буларак билгеләнә торган метрларда санлы кыйммәт рәвешендә билгеләнә торган капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

7) квадрат метрларда саннар күрсәткече рәвешендә билгеләнә торган капитал төзелеш объектынның максималь мәйданы (кв. метр) капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметры, техник, мансард, шулай ук цоколь, подвал катларын да кертеп, аңа шулай ук антресольләр, галереялар, күрү балконнары һәм башка заллар, верандалар, жәйге биналар балконнары, тышкы пиялаланган галереялар, шулай ук башка биналарга күчүләр мәйданы да керә, тышкы диварлар габаритларындагы биналарның барлык өске катларындагы мәйданнар суммасы буларак билгеләнә;

8) капитал төзелеш объектынның куркыныч классы – рим исәпләү системасында сан күрсәткечләре рәвешендә билгеләнә торган, Россия Федерациясе Баш дүләт санитар табибының «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 санитар-эпидемиологик кагыйдәләрен һәм нормативларын гамәлгә кертү турында» 2007 елның 25 сентябрдәге 74 номерлы карары белән билгеләнгән сәнәгать объектларының һәм производстволарның санитар классификациясе нигезендә әйләнә-тирә мохиткә чыгарыла торган пычраткыч матдәләр, тавыш, вибрация һәм башка зарарлы физик факторлар куәтенә, эксплуатацияләү шартларына, характерына һәм санына бәйле рәвештә яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганакалары булып торган сәнәгать объектларының һәм житештерүләреннән, корылмаларның классы буларак билгеләнә торган капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметры.

16. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре тарафыннан иң чик параметрларга карата катгыйрак таләпләр каралмаган очрақларда кулланыла.

17. Жир кишәрлегенен минималь күләменә (мәйданына) чиклүүләр бер хокук иясә карамагындагы бер үк төрле рөхсәт ителгән файдалану төре булган катнаш жир кишәрлекләренә кагылмый.

18. Шәһәр төзелеше регламентына күләмнәре һәм чик параметрлары туры килми торган жир кишәрлекләре, мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрақлардан тыш аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин.

19. Жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше регламентларына жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре өлешендә туры килмәве түбәндәге очрақларда рөхсәт ителә:

1) әгәр жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен үтәү барлыкка килгән жирдән файдалану (урында билгеләнгән факттагы чикләр) мөмкин булмаса, законнар белән билгеләнгән тәртиптә ПЗЗ расланганчыга кадәр Бердәм дүләт күчәмсез мөлкәт реестрында теркәлгән капитал төзелеш объектлары биләгән дүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдән, яисә аларга милек чикләнмәгән жирләрдән жир кишәрлекләрен булдыру, жир кишәрлекләрен бүлеп чыгару;

2) хосусый милектәге жир кишәрлекләрен, һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге, яки милке чикләнмәгән жирләрен (жир кишәрлекләрен) яңадан бүлөп биргәндә, башлангыч жир кишәрлеге майданын 10 проценттан да артаган күләмдә үзгәрткән очракта, жир кишәрлекләрен төзү;

3) әгәр башлангыч жир кишәрлеге ПЗЗ кабул ителгәнчегә кадәр бирелгән булса, мондый жир кишәрлекләре өчен жир кишәрлегенң минималь майданы - 400 кв. м, жир кишәрлеген бүлгәндә жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануның 2.3 "блокланган торак төзелеш" коды белән жир кишәрлеге төзү;

4) иң чик майданнан артып киткән жир кишәрлегенң бер өлешә мөстәкыйль жир кишәрлеге буларак формалаша алмаганда, һәм катнаш жирдән файдаланучыларның ризалыгы булу шарты белән, шулай ук шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлеге майданы белән ике жир кишәрлеге барлыкка килү мөмкин булмаганда, шәһәр төзелеш регламенты белән билгеләнгән жир кишәрлегенң максималь майданынан артып киткән жир кишәрлеген төзү.

20. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бертөсле төрләре булган, әмма жир кишәрлекләренң төрле чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре белән һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләү иң чик параметрлары белән һәм мондый күләмнәр һәм параметрларның катнашмалары булган ярдәмче зоналар билгеләнергә мөмкин.

25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеш регламентлары

Шәһәр төзелеш регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренң шәһәр төзелеш регламентының гамәли көчә әлегә төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

25.1. Универсаль торак зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (Ж-У)

Универсаль торак зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (Ж-У) әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән Ж-У индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Универсаль торак зоналарына индивидуаль торак төзелеш һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеш торак массивлары территорияләре социаль-көнкүреш билгеләнешендәге объектлардан рөхсәт ителгән файдалану төрләренң кинң исемлеге белән керә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар					
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Жир кишәрлегенң алгы чигенң кинңлеге, (м)	Жир кишәрлеге чикләрендә төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биналарның, төзелешнең, корылмаларның биеклеге, (м)	Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	мин.	макс.	макс.	макс.	алгы / башка
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре							
2.1	Индивидуаль торак төзелеш өчен	1000/2500	20	50	3	13	3/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	1000/2500	20	40	3	13	3/3

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар					
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Жир кишәрлеге енең алгы чигенең киңлеге, (м)	Жир кишәрлеге чик ләрендә төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биналарның, төзелешнең, корылмаларның биеклеге, (м)	Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	мин.	макс.	макс.	макс.	алгы / башка
8.3	Эчке хокук тәртибен тээмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.0	Су объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.3	Запас	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре							
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	600	н.у.	50	4 (мансардны да кертеп)	20	3/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у.	80	2	7	н.у.
2.7.2	Гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.1	Дома социального обслуживания	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	400/н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	1000/2500	н.у.	50	2	7	3/н.у.
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	400/н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	400/н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	400/н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	400/н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар					
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Жир кишәрлеге енең алгы чигенең киңлеге, (м)	Жир кишәрлеге чик ләрендә төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биналарның, төзелешнең, корылмаларның биеклеге, (м)	Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	мин.	макс.	макс.	макс.	алгы / башка
	күрсәтү						
7.2.2	Пассажирлар ташуга хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдала нудагы транспорт стоянкалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2.1	Санатор эшчәнлек	н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.
13.1	Яшелчә бакчачылыгы алып бару	300/1500	н.у.	0	0	0	н.у.
13.2	Бакчачылык алып бару	300/1500	н.у.	0	0	0	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре							
4.1	Эшлекле идарә	400/2500	н.у.	70	2	7	3/н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскартуы белән кыйммәтләр билгеләнмәгән параметрлар билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар					
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Жир кишәрлеге енең алгы чигенең киңлеге, (м)	Төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биеклеке, (м)	Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	мин.	макс.	макс.	макс.	алгы / башка
2.7.2	Гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торақлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күнел ачу чаралары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Заправка транспортных средств	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобильные мойки	н.у./2500	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Ремонт автомобилей	н.у./2500	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгьльләнү өчен жиһазландырылган майданчықлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.5	Гольф яки атлы прогулкалар өчен кырлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Склад	н.у./5000	н.у.	70	4	20	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тәмин итү	н.у.	н.у.	70	2	7	3/н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскартуы белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.3. Селитеб территориясеннән читтә урнашкан киң профилъле сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләр зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П-1)

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар					
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Төзелеш проценты (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биеклег е, (м)	Жир кишәр лекләре чикләреннән минималь чигенүләр, (м)	Куркыныч лылык классы
		мин./макс.	макс	макс.	макс.	Алгы/ башка	
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.3	Запас	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре							
1.8	Хайван асрау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлекчелек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дуңгызчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.13	Балык үрчетү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Авыл хужалыгы продук циясен саклау һәм эшкәртү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торақлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунақханә хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре							
3.2.4	Тулай торақлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунақханә хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгылләнү нүнә тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскартуу белән мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.5. Жирләү урыннары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (С-1)

Жирләү урыннарының шәһәр төзелеше регламенты (С-1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән С-1 индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Жирләү урыннары зоналарына зиратлар, крематорийлар, мемориаль комплекслар урнаштыру территорияләре керә. Әлеге төр зоналарын урнаштыру күрсәтелгән зоналарны аерып алу юлы белән генә тәэмин ителергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар				
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биекlege, (м)	Жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	макс.	макс.	макс.	алгы/ башка
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре						
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көн күреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.3	Запас	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре						
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре						
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары стоянкасы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскартуу белән мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Әлеге статъяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.6. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ-2)

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ-2) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән СХ-2 индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарына капиталъ төзелеш объектларын урнаштырган килеш авыл хужалыгы өчен билгеләнгән территорияләр керә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар				
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биекlege, (м)	Жир кишәр лекләре чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	макс.	макс.	макс.	алгы/ башка
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре						
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.3	Яшелчәчелек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5	Бакчачылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5.1	Виноградчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.8	Хайван асрау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлекчелек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дуңгызчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.13	Балык үрчетү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.17	Питомниклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.19	Печән чабу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Чик параметрлар				
Коды	Исеме	Жир кишәрлеге майданы, (кв.м.)	Төзелеш проценты, (%)	Жир өсте катлары саны, (кат)	Биеклеге, (м)	Жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, (м)
		мин./макс.	макс.	макс.	макс.	алгы/ башка
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.2	Махсус эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.3	Запас	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре						
Билгеләнмиләр						
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре						
Билгеләнмиләр						

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскартуы белән мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

ВО – өске сулар белән капланган жирләр.

Өске сулар белән капланган жирләр өчен территорияль зоналар, түбәндәге очраклардан тыш, билгеләнми:

- гомуми файдаланудагы су объектлары булмаган ясалма сулыклар һәм агымсулар, су өчен казылмалар, чокырлар, су белән капланган карьерлар, хужалык максатлары өчен билгелэнгән каналлар һәм канаулар, аквакультура (балык үстерү) өчен билгелэнгән сулыклар, авыл хужалыгы житештерүе, сәнэгать, фәнни тикшеренүләр, рекреациянең башка максатларына тиешле билгеләнештәге территорияль зоналар составына кертелергә мөмкин.

- торак пунктлар чикләрендә урнашкан өске сулар (махсус сакланучы табигать территорияләре жирләреннән тыш) белән капланган жирләр торак пунктның территорияль зоналары составына кертелергә мөмкин.

Гомуми файдаланудагы су объектлары торак пунктының территорияль зоналары составына кертелгән очракта, мондый объектларга территорияль зонаның шәһәр төзелеше регламентының тәсире су объектларыннан файдалануга караган рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән тыш кагылмый. Су саклау зонасында яисә су объектынның яр буе яклау полосасында урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясында билгелэнгән чикләүләр кагыла.

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

27 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

27.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә, жир асты байлыклары турындагы законнарда, һава һәм су законнары белән башкасы каралмаган булса, жир өстендә һәм астында булган бар нәрсәгә кагыла торган жир кишәрлекләреннән файдалануга чикләүләр билгеләнә, мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчмәс мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны чикли яисә тыя һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чикли яисә тыя.

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында билгелэнгән территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренең тулы исемлеге.

3) Федераль законнар нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү бары тик чикләрен федераль законнар таләпләре нигезендә рәсми билгелэнгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Жирлекләренәң жирле үзидарә органнары территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларны билгеләү хокукы үз вәкаләтләренә кертелмәгән күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлегә Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгелэнгән - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгелэнгән һәм расланган зоналар;

- билгеләүгә планлаштырылучы зоналар - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле чикләрен билгеләүнең беркетелгән күләмнәре һәм бер мәгънәле кагыйдәләре (критерийлары) билгелэнгән зоналар;

-ориентир - Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган зоналар, алар законнар нигезендә билгеләнергә тиеш, әмма чикләре билгеләүнең теркәлгән күләмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) юк; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик ориентир күләмнәре генә билгелэнгән, мондый зоналар чикләре билгелэнгән

очракта, эйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау дәрәжәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткәрү юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның махсус шартлары булган, федераль законнарда һәм Россия Федерациясә норматив хокукый актларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен билгеләү буенча беркетелгән күләмнәре һәм бер мәгънәле кагыйдәләр урнаштырылырга мөмкин.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элемент линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырган очракта, әлеге чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен чагылдыру әлеге зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмат-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнгән планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориясенә махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентировка чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре әлеге зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дөгъва кылырга хокукы.

6) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якынча ориентир характерына ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел.

Россия Федерациясә суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның ориентлашу чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Ориентир зоналарга предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның федераль законнар таләпләре нигезендә блгеләнмәгән санитар-яклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларын саклауның икенче һәм өченче пояслары зоналары, су басу һәм су күтәрелү зоналары, радиотехник объектны тапшыручы чикләүләр зоналары, алар өчен федераль законнар нигезендә зоналарның күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиешле территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның башка төрләре керә.

7) «Айбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнде яисә урнаштырылырга тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналары;

- суүткәргечләрнең санитар-яклау полосасы;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары;

- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

- газүткәргечләрнең һәм газ белән тәэмин итү системаларының саклау зоналары;

- предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;

- бүлүче газүткәргечнең сак зоналары һәм минималь ераклыклары зоналары;

- автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары.

27.2. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары

Су белән тээмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының төрләрә һәм күләмнәрә СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тээмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

Су белән тээмин итү чыганаclarы санитария саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корыlmаларның һәм су китерә торган каналының мәйданчыкларын үз эченә ала. Су белән тээмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын файдаланганда 30 м һәм жир асты суларын житәрлек якланмаган очракта 50 м тәшkil итә.

Беренче пояс чикләрендә биек кәүсәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корыlmаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләрә, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корыlmаларының жирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тээмин итү чыганаclarының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Су белән тээмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитар саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйле яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенә территорияль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); эштә кулланылган суларны жир асты бушлыкларына тутыру һәм жир асты байлыкларын эшкәртүдән барлыкка килгән каты калдыкларны жир астында туплау; химик пычрату куркынычын тудыра торган ГСМ, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнәгать калдык суларын туплагычларын, жир асты суларын, шламсаклагычлар һәм башка объектлар складлары урнаштыру. Санитар саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны бары тик сакланган жир асты суларын файдаланганда гына урнаштыру, су китерә торган горизонтны пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылган шартта, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булган очракта гына рөхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә тыела: жир асты суларын микроб пычратуы куркынычы тудыра торган зиратларны, үлөт базларын, ассенизация кырларын, фильтрация кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү.

27.3. Суүткәргечләрнең санитар-яклау полосасы

Суүткәргеч - бирелгән юнәлештә су китерү яки су чыгару өчен гидротехник корылма. "Су белән тээмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары" СанПиН 1.6. пункты нигезендә, ЗСО оештыруга кадәр аның проектын эшләү торырга тиеш, аңа зона чикләрен билгеләү һәм аны тәшkil итүче пояслар, ЗСО территориясенә санитар торышын яхшырту һәм чыганаclarның пычрануын кисәтү чаралары планы, ЗСОның өч поясы территорияләреннән хужалык файдалануы кагыйдәләре һәм режимы керә. Суүткәргечләрне санитар саклау СанПиН мәгълүматлары буенча санитар-яклау полосасы белән тээмин ителә. Санитар-яклау полосасы чикләрендә махсус режим билгеләнә һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә.

Суүткәргечләрне санитар саклау санитар-яклау полосасы белән тээмин ителә.

Санитар саклау зоналары (алга таба - ЖҮС) халыкны санитар саклау зоналары таләпләр барлык суүткәргечләрдә дә, суны жир өстендәге чыганаклардан да, жир асты чыганакларыннан да бирә торган ведомствога бәйсез рәвештә оештырыла.

ЗСОда режим булдыруның һәм тәэмин итүнең төп максаты - су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргеч корымаларны, шулай ук алар урнашкан территорияләрне пычранудан санитар саклау.

ЗСО өч пояс составында оештырыла: беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корымаларның һәм суүткәргеч каналның майданнарын үз эченә ала. Аның билгеләнеше - очраклы яки аңлы рәвештә пычранудан һәм зарарланудан су жыю һәм су жыю корымалары урынын яклау. Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) үз эченә су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Өч поясның һәркайсында, шулай ук санитар-яклау полосасы чикләрендә аларның билгеләнешенә тәңгәл рәвештә махсус режим билгеләнә һәм су сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә.

Челтәрне техник эксплуатацияләү бурычларына керә:

а) челтәрнең, аңардагы корымаларның, жайланмаларның һәм жиһазларның торышын һәм сакланышын күзәтү, челтәрне техник карап тоту;

б) ВКХ оешмасының башка бүлекчәләре белән берлектә су бирү һәм бүлү системасын камилләштерү чараларын эшләү, шулай ук уңайсыз жирләрдә урнашкан районнарда һәм микрорайоннарда авария ситуациясендә су бирүдә өзеклекләргә булдырмау чараларын эшләү, диспетчер күрсәтмәсе белән фактта су кулланды һәм алда торган вакыт чорында аның фаразлана торган үзгәрешләрендә системаның оптималь эш режимын билгеләү өчен өчен челтәргә күчәрүләр башкару, челтәрнең, насос станцияләренең һәм жайлау савытларының системаның нормаль һәм авария режимнарында үзара хезмәттәшлегенә персонал ЭВМда гидравлик һәм оптимальләштерү исәпләүләрен уздыру өчен таләп ителә торган челтәрнең техник торышы буенча мәгълүмат эзерләү, су чыгымнарының һәм басымнарының натуралы үлчәмнәрен үткөрү, исәпләү схемасының системаның факттагы техник торышына һәм натуралы үлчәүләр үткөрү чорында су кулланды туры килүен тикшерү өчен, үлчәүләр мәгълүматларын исәпләү нәтижәләре белән чагыштыру;

в) челтәрдә планлы-кисәтү һәм капитал ремонтлар, аварияләргә бетерү;

г) техник документация һәм хисап алып бару;

д) әгәр алар килештерелгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган булса, челтәрнең яңа линияләрен, андагы корымаларны һәм абонент кушылмаларын төзү һәм файдаланды кабул итүне күзәтү;

е) челтәр эш шартларын анализлау, системаны камилләштерү һәм аның эшен идарә итү буенча тәкъдимнәр эзерләү, торба конструкцияләренең һәм торба үткәргеч арматурасының яңа төрләрен куллану, торба үткәргечләргә торгызу һәм ремонтлауның яңа ысуллары;

ж) аларның сәбәпләрен анализлау, бәяләү һәм ышанычлылык күрсәткечләрен контрольдә тоту максатыннан, челтәрдәге, андагы корымаларда барлык зыян һәм аварияләр буенча мәгълүматны жыю, саклау һәм системалаштыру;

з) электр саклау жайланмаларының нәтижәле эшләвен тәэмин итү.

Санитар-күзәтү полосасының киңлеген суүткәргечнең ике ягында да кабул итәргә кирәк:

а) грунт сулары булмаганда суүткәргечләрнең диаметры 1000 мм кадәр булганда 10 м ким булмаганча һәм суүткәргечләрнең диаметры 1000 мм артык булганда - 20 м дан ким түгел;

б) жир асты сулары булганда - суүткәргечләрнең диаметрына карамастан 50 м-дан ким булмаган.

Кирәк булганда, дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелек үзәге белән килешү буенча төзелгән территория аша үтүче суүткәргечләр өчен санитар-күзәтү полосасының киңлеген киметергә рөхсәт ителә.

Суүткәргечләрнең санитар-яклау полосасы чикләрендә туфракны һәм грунт суларын пычрату чыганаклары булмаска тиеш. Чүплекләр, ассенизация кырлары, филтрлау кырлары, сугару кырлары, зиратлар, үләт базлары территорияләре буенча суүткәргечләр сузу, шулай ук сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре территорияләре буенча магистраль суүткәргечләр салу тыела.

27.4. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр бие саклау полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр бие линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр бие яклау полосалары билгеләнә.

Су саклау зоналарының һәм яр бие яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

Елгаларның, инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге һәм аларның яр бие яклау полосасының киңлеге тиешле яр сызыгынан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге елгалар яисә инешләр өчен аларның чишмә башынан түбәндәге озынлыкларына карап билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - яр сызыгынан 50 м күләмендә;
- 10 километрдан алып 50 километрга кадәр - 100 м күләмендә;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Су саклау зоналары чикләрендә тыела:

- туфракның ундырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үлэт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук балык хужалыгы әһемиятендәге су объектларының суларында иң чик мөмкин булган концентрацияләре ачыкланмаган пычратучы матдәләр белән территорияне пычрату;
- зарарлы организмнарга каршы көрәшнәң авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазланган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми;
- автозаправка станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын (ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләрен үтәп, портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә урнаштырылган очраклардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрен урнаштыру, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;
- пестицидлар һәм агрохимикатлар өчен махсуслаштырылган саклагычлар урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;
- ташландык, шул исәптән дренаж суларын агызу;
- гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларынан файдаланучылар, аларга тау токымнарының һәм (яисә) геологик бүлемтекләренәң жир асты байлыклары турындагы РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә, 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы «Жир асты байлыклары турында» РФ Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очраклардан тыш).

Су саклау зоналары чикләрендә, су законнарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарға ярашлы рәвештә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыклар саегудан саклауны тәмин итә торган корылмалар белән жиһазлау шартында, хужалык һәм башка объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм саегудан саклауны тәмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә

билгелэнгән пычраткыч матдэләрне, башка матдэләрне һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм басудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

– үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

– агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жибәрү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгелэнгән булса;

– агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү-юу һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны эйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм әлеге Су кодексы таләпләре нигезендә билгелэнгән нормативлардан чыгып тәмин итүче локаль чистарту корылмалары;

– житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) өчен корылмалар һәм системалар.

– нефть һәм нефть продуктлары агудан һәм эйләнә-тирә мохиткә башка тискәре йогынтылардан су объектларын һәм аларга якин территорияләрне яклауны тәмин итә торган корылмаларны

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган гражданның бакчачылык, яшелчәчелек алып бару яисә коммерциягә карамаган дача берләшмәләре территорияләренә карата, аларны мондый корылмалар белән жиһазландырган һәм (яисә), РФ Су кодексының 65 статьясындагы 16 өлешенә 1 пункттында күрсәтелгән, үзәкләштерелгән системаларга тоташтырган мизгелгә кадәр, эйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдэләр, башка матдэләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буе яклау полосасының киңлегә су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яисә 0° авышлыгы өчен 30 м, 3° кадәр авышлык өчен 40 м һәм 3° һәм аннан күбрәк авышлык өчен 50 м тәшкил итә.

Елга, инеш өчен чишмә башыннан алып тамакка кадәр 10 км дан кимрәк булган су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән тәңгәл килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр буе яклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгелэнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;
- юыла торган грунт өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясә буйлап гомуми файдалану өчен билгелэнгән яр буе полосасы урнаштырыла.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлегә 20 метр тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук озынлыгы чишмә башыннан 10 километрдан артмаган елгаларның һәм инешләренә яр буе полосалары керми. Су каналларының, шулай ук озынлыгы чишмә башыннан алып ун километрдан да артмаган елгаларның һәм инешләренә яр буе полосасының киңлегә 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буе полосалары чагылдырылмый. Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча) алар янында йөрү һәм булу өчен, шул исәптән һавәскәр һәм спорт балык тотуын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларына причал ясау өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

27.5. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыклары объектларының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электр үткәргечләрнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава пространствосы участогы өслеге өлеше (электр үткәргечләрнең һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә, иң кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыктагы урыннарында урнашкан:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Жир асты электр тапшыру кабельле линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлегә өслегенә аның астында урнашкан өлеше (электр үткәргечләрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) рәвешендә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да күчә торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә.

Сак зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру тыела, шул исәптән аларның зарарлануына яки юк ителүенә китерергә, һәм (яисә) гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерүгә, шулай ук экологик зыян салуга һәм янгынар барлыкка килүгә китерергә. Аерым алганда, тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән керү һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган, мондый керү өчен кирәкле юл һәм керү юлларын булдырмыйча, корылмалар төзергә;

- чүплекләр урнаштырырга;

- жимерү механизмнары белән эш итәргә, 5 тоннадан артык авырлыкларны ташларга, зәһәр һәм коррозияләүче матдәләр һәм ягулык-майлау материалларын (жир асты электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында) түгүне һәм агызуны башкарырга.

1000 вольттан артык көчәнеше электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналарында, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары саклагычларын тупларга яисә урнаштырырга;

- балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станнарын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне (электр тапшыруының һава зоналарында) башкару белән мәшгуль булмаган кешеләр күп жыела торган теләсә нинди чаралар үткәргә;

Саклау зоналары чикләрендә челтәр оешмасының язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- юл өстеннән 4,5 метрдан артык гомуми биеклеккә ия йөк төялгән яисә йөксез машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең саклау зоналарында);

- 4 м дан артык биеклектәге авыл хужалыгы машиналарын һәм жиһазларны кулланып авыл хужалыгы кыр эшләр башкару.

27.6. Газүткәргечләрнең һәм газ белән тәмин итү системаларының сак зоналары

Газ белән тәмин итү системалары өчен Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында» 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары нигезендә түбәндәге сак зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) газүткәргеч трассаларын, үткәргеч ягыннан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә - газүткәргеч трассаларын билгеләргә, полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап бакыр чыбык кулланганда;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә мәңге өзәлгән йөкләрдә тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ көйләү пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) суднолар йөри торган һәм сал агызу елгалары, күлләре, сусаклагычлар, каналлар аша газүткәргечләрнең су асты күчешеннән - су өсләгеннән су төбенә кадәр газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м ераклыкта торган параллель ясылыклар арасында төзелгән су пространство участогы рәвешендә;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассалары буйлап - 6 метр киңлектәге тарлавык рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участкалары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмашка тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торақ-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзәргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләренә, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләрне алдан алып чыкмыйча жимерәргә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жимерүдән саклый торган яр буен ныгыту корылмаларын, су үткәргү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерәргә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерәргә, зарарларга, күмәргә һәм юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;

е) саклау зоналарын киртәләргә һәм ябарга, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү челтәрләренең зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) ут кабызырга һәм ут чыганаclarын урнаштырырга;

з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнар белән 0,3 метрдан артык тирәнлеккә баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйләү пунктларының катод һәм дренаж саклау станцияләренең капкаларын һәм ишекләрен, жир асты коеларының люкларын ачарга, элементә, яктырту һәм телемеханика системалары чараларының электр белән тәмин ителүен кабызырга яисә сүндерәргә;

к) терәкләргә һәм жир өсте газүткәргечләренә, газ бүлү челтәрләренең киртәләренә һәм биналарына чит предметлар, баскычлар куярга, беркетәргә, бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлүчә челтәрләргә кушылырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, жир офыгын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә туфрак эшкәртүгә бәйле

булмаган эшләр, эшләр башланганчы 3 эш көнөнән дә ким булмаган очракта, газ бүлү челтәренен саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бүлү челтәрләренен саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрақ эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалық эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренен эксплуатацияләү оешмасына язмача рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.

27.7. Предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Жирлек территориясендә алар өчен санитар-яклау зоналары урнаштырылырга тиешле агросәнәгать комплексы объектлары, авыл хужалыгы объектлары (ферма, ашық складлары, машина-трактор паркы, умартачылык алып бару), зират, биотермик чокыр, себер түләмәсе үләт базлары урнашкан.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-яклау зоналарының күләмнәре һәм чикләре билгеләнмәгән. Шуңа күрә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында әлеге объектларның санитар-яклау зоналары чикләре күрсәтелмәгән. Күрсәтелгән объектларның Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2007 елның 25 сентябрэндәге 74 номерлы карары белән расланган «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1.1200-03 санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм нормативлары белән билгеләнгән санитар-яклау зоналарының ориентир чикләре картасында жирлекнен генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган территориянен махсус шартлары (гамәлдәге нигезләмә) күрсәтелгән. Санитар-яклау зоналарының ориентлашу күләмнәренә туры килә торган яқынча чикләре күрсәтелгән объектларның санитар-яклау зоналары чикләре күрсәтелгән. Санитар-яклау зоналарының яқынча чикләре мәгълүмати-белешмә характерга ия һәм гамәлдәге федераль законнар нигезендә әлеге чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү өлешендә юридик көчкә ия булмый.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм алардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары нигезендә санитар-яклау зоналары санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып китүче химик, физик, биологик йогынты чыганақлары (алга таба - объектлар) булып торучы, төзелешкә планлаштырылган, реконструкцияләнә торган капитал төзелеш объектларына карата билгеләнә, санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып китүче химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурлары өчен формалашкан очракта.

Санитар-яклау зоналары урнаштырылырга тиешле капитал төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасын, объект контурларыннан атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәсен тикшерергә һәм кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәткә (аның территориаль органнарына) кирәкле документлар кушымтасы белән санитар-яклау зонасын билгеләү турында гариза тапшырырга тиеш.

Санитар-яклау зонасын билгеләү, үзгәртү яисә гамәлдә булуын туктату турындагы карарны кабул ителәр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - санитария классификациясе нигезендә I һәм II класслы куркыныч объектларга карата, шулай ук санитария классификациясенә кертелмәгән объектларга карата;

- кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнен территориаль органнары - санитария классификациясе нигезендә III - V класслы хәвефлелектәге объектларга карата.

Санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренән файдалануны чикләү мондый зона турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына кертелгән көннен билгеләнгән дип санала.

Санитар-яклау зонасы чикләрендә түбәндәгеләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак төзелешен, аерым торак йортларны да кертеп,
- ландшафт-рекреация зоналарын,
- ял зоналарын,
- курортлар, шифаханэлэр һәм ял йортлары территорияләрен,
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар төзелеше, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча кишәрлекләре территорияләрен,
- яшәү тирәлегә сыйфаты нормалаштырыла торган күрсәткечләр белән башка территорияләрне;
- спорт корылмаларын,
- балалар майданчыкларын,
- мәгариф һәм балалар оешмаларын,
- гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм савыктыру оешмаларын.

27.8. Бүлүче газүткәргечнең сак зоналары һәм минималь ераклыклары зоналары

Углеводород чималы магистраль продуктүткәргечләр өчен авария хәлләрендә шартлау-янгын куркынычы дәрәжәсен исәпкә ала торган һәм жирлекләреннән төренә, биналарның тибына, торба үткәргечләреннән диаметрын исәпкә алып, объектлар билгеләнешенә бәйле рәвештә дифференциацияләнган минималь мөмкин булган ара зоналары төзелә. Минималь-мөмкин булган зоналар күләмнәре СП36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85** Магистраль торбаүткәргечләр» нигезендә билгеләнә.

Россия Дәүләт шәһәр техника күзәтчелегеннән 1992 елның 22 апрелендәгә 9 номерлы карары белән расланган магистраль торба үткәргечләренә саклау кагыйдәләре нигезендә, магистраль торба үткәргечләреннән сак зоналарында тыела:

- танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм ватарга;
- кабель элементсеннән көчәнеш пунктларының, линия арматурасы төеннәрен, катод һәм дренаж саклау станцияләрен, линия һәм күзәтү коеларын һәм башка линия жайланмаларын люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга һәм ябарга, краннар һәм эшermәләрен ачарга һәм ябарга, элементә, энергия белән тәмин итү һәм торбаүткәргечләреннән телемеханикаларын сүндерергә яки кабызырга;
- чүплекләр ясарга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;
- торба үткәргечләренә жимерелүдән, ә аның янәшәсендәгә территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәгә транспортлана торган продукция агуыннан саклый торган яр буен ныгыту корылмаларын, су үткәргү жайланмаларын, жирдәгә һәм башка корылмаларны жимерү;
- ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;
- саклау зоналарын коймаларга яки киртәләргә, торба үткәргеч һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга яки алар вәкаләт биргән оешмаларга торба үткәргечләргә һәм аларның объектларына хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау буенча эшләрне башкаруда, аларда барлыкка килгән аварияләр, катастрофалар нәтижәләрен бетерүдә комачауларга.

Торба үткәргечләреннән сак зоналарында торба үткәргеч транспорт предприятиеләре белән килештермичә тыела:

- теләсә нинди төзелмәләр һәм корылмалар төзү,
- агачлар һәм куаклар утыртырга, салам өяргә, ат бәйләгечләр урнаштырырга, терлек асарга, балык тоту участкалары бүлөп бирү, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табуны башкарырга, су эчерткечләр урнаштырырга, боз вату һәм эзерләүне башкарырга;
- торбаүткәргеч трассалары аша юллар һәм кичүләр төзү,
- автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкаларын оештыру,
- бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;
- мелиорация жир эшләрне башкарырга, сугару һәм киптерү системалары булдырырга;

– ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрэн, грунт планировкасын башкарырга һ.б.;

– скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләрәннән тыш) белән бәйлә геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрэн башкарырга.

СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85*». Магистраль торбаүткәргечләр» һәм СП 284.1325800.2016 «Нефть һәм газ өчен промысел торбаүткәргечләре. Эшләрне проектлау һәм житештерү кагыйдәләре» нигезендә торба үткәргечләргә кадәр минималь ара зоналарында түбәндәгеләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак пунктларны;
- дача йортлары булган коллектив бакчаларны;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләрен;
- кошчылык фабрикаларын, теплица комбинатларын һәм хужалыкларын;
- файдалы казылмаларны эшкәртү карьерларын;
- автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык стоянкалар;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналарны (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- тимер юл станцияләрен; аэропортларны; елга портларын һәм пристаньнарны; гидро-, электростанцияләрен; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмаларын;
- су үткәрү корылмаларын һәм насос станцияләрен;
- 1000 м³ дан артык саклану күләмле жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складларын; автомобильләргә ягулык салу станцияләрен һ.б.

Авыл жирлеге территориясе буйлап уза торган магистраль торба үткәргечләрнең минималь мөмкин булган ераклык зоналары 100-200 м, саклау зоналары - 25 м тәшкил итә.

Авыл жирлеге территориясе буйлап уза торган газүткәргечләрнең минималь мөмкин булган ераклыгы зоналары 7 м тәшкил итә.

27.9. Автомобиль юлларының аеру полосалары һәм юл яны полосалары

Автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл буе полосалары куела.

Автомобиль юлының юл буе полосалары - ике яктан да автомобиль юлына бүлөп бирелгән полосага якын һәм аларның чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен, шулай ук автомобиль юлының үсеш перспективаларын исәпкә алып, реконструкцияләү, капитал ремонт, ремонтлау, аның сакланышы шартларын тәмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир кишәрлекләренең өлешләреннән) файдалануның аерым режимы куела торган территорияләр.

Автомобиль юлларының классына һәм (яки) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл буе полосасының киңлеге түбәндәге күләмдә билгеләнә:

- I һәм II категорияле автомобиль юллары өчен-75 метр;
- III һәм IV категорияле автомобиль юллары өчен-50 метр;
- V категориядәге автомобиль юллары өчен-25 метр.

Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген башкару өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләрне урнаштыру автомобиль юлы хужасының язмача формасында ризалык булган очракта рөхсәт ителә. Әлеге Килешүдә мондый объектларның юл буе полосалары чикләрендә төзү, реконструкция ясаучы затлар тарафыннан мәжбүри үтәлгә тиешле техник таләпләр һәм шартлар, реклама конструкцияләре, мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр урнаштыру булырга тиеш.

Федераль, региональ яки муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турындагы карар юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтү һәм дәүләт мөлкәте белән идарә итү функцияләрен башкаручы

федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенен вәкаләтле органы, жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Федераль, региональ яки муниципальара, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турында карар кабул иткән Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органы, жирле үзидарә органы жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгәннән соң жиде көн эчендә алар территориясенә карата шундый карар кабул ителгән шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына мондый карар күчәргәсенә жиберәләр.

Жирлек территориясендә региональ яисә муниципальара әһәмиятле «Казан – Йошкар-Ола» - Олы Күлбаш – Дөбяз, “Дөбяз – Олы Күлбаш” – Яңавыл, “Дөбяз – Олы Күлбаш” – Каракүл – Олы Көек жирле әһәмияттәге автомобиль юллары урнашкан.

28 статья. Махсус саклана торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасының төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәлләре турында нигезләмәне раслау хакында» 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы карары белән расланган "Аларның саклана торган объекты булып елгалар торган төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәлләре турында нигезләмә"гә туры китереп, Табигать һәйкәлләре территориясендә елга экосистемасына, су биологик ресурслары популяциясенә куркыныч тудыручы теләсә нинди эшчәнлек тыела.

Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә «Каракүл күле» төбәк әһәмиятендәге Табигый һәйкәле урнашкан. Кара Күл күле Айбаш авыл жирлегенә көнчыгыш өлешендә урнашкан, төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәлләренә (ЕГРҢда 16:16-6.578 зона), ТАССР МСның 1978 елның 10 гыйнварындагы N 25 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карары нигезендә кертелгән, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы махсус сакланучы табигать территорияләре дәүләт реестрына кертелгән.

29 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул проектлана торган зоналар чикләре һәм күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре тасвирламаларын, әлегә зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган текст формасында һәм карталар (схемалар) рәвешендә документация булып тора.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте норматив хокукый актларының аерым нигезләмәләренә үз көчләрен югалтуын тану турында» 2015 елның 12 сентябрендәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукый актлар белән жайга салына.

Биектау муниципаль районының «Айбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чикләрендә мэдәни мирас объектлары юк.

XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенен максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенен максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламентында күрсәтеләләр, әгәр шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган булса.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр Биектау муниципаль районы «Айбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйлә рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

**ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "АЙБАШСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ"
ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ
М 1:10000**

ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ	
1	Зона с/х назначения
2	Зона с/х назначения
3	Зона с/х назначения
4	Зона с/х назначения
5	Зона с/х назначения
6	Зона с/х назначения
7	Зона с/х назначения
8	Зона с/х назначения
9	Зона с/х назначения
10	Зона с/х назначения
11	Зона с/х назначения
12	Зона с/х назначения
13	Зона с/х назначения
14	Зона с/х назначения
15	Зона с/х назначения
16	Зона с/х назначения
17	Зона с/х назначения
18	Зона с/х назначения
19	Зона с/х назначения
20	Зона с/х назначения
21	Зона с/х назначения
22	Зона с/х назначения
23	Зона с/х назначения
24	Зона с/х назначения
25	Зона с/х назначения
26	Зона с/х назначения
27	Зона с/х назначения
28	Зона с/х назначения
29	Зона с/х назначения
30	Зона с/х назначения
31	Зона с/х назначения
32	Зона с/х назначения
33	Зона с/х назначения
34	Зона с/х назначения
35	Зона с/х назначения
36	Зона с/х назначения
37	Зона с/х назначения
38	Зона с/х назначения
39	Зона с/х назначения
40	Зона с/х назначения
41	Зона с/х назначения
42	Зона с/х назначения
43	Зона с/х назначения
44	Зона с/х назначения
45	Зона с/х назначения
46	Зона с/х назначения
47	Зона с/х назначения
48	Зона с/х назначения
49	Зона с/х назначения
50	Зона с/х назначения
51	Зона с/х назначения
52	Зона с/х назначения
53	Зона с/х назначения
54	Зона с/х назначения
55	Зона с/х назначения
56	Зона с/х назначения
57	Зона с/х назначения
58	Зона с/х назначения
59	Зона с/х назначения
60	Зона с/х назначения
61	Зона с/х назначения
62	Зона с/х назначения
63	Зона с/х назначения
64	Зона с/х назначения
65	Зона с/х назначения
66	Зона с/х назначения
67	Зона с/х назначения
68	Зона с/х назначения
69	Зона с/х назначения
70	Зона с/х назначения
71	Зона с/х назначения
72	Зона с/х назначения
73	Зона с/х назначения
74	Зона с/х назначения
75	Зона с/х назначения
76	Зона с/х назначения
77	Зона с/х назначения
78	Зона с/х назначения
79	Зона с/х назначения
80	Зона с/х назначения
81	Зона с/х назначения
82	Зона с/х назначения
83	Зона с/х назначения
84	Зона с/х назначения
85	Зона с/х назначения
86	Зона с/х назначения
87	Зона с/х назначения
88	Зона с/х назначения
89	Зона с/х назначения
90	Зона с/х назначения
91	Зона с/х назначения
92	Зона с/х назначения
93	Зона с/х назначения
94	Зона с/х назначения
95	Зона с/х назначения
96	Зона с/х назначения
97	Зона с/х назначения
98	Зона с/х назначения
99	Зона с/х назначения
100	Зона с/х назначения

